МОТИВИ

към проект на Наредба за ограничаване на рисково поведение при онлайн залагания

I. Причини, които налагат приемането на нормативния акт:

С измененията в Закона за хазарта, обнародвани в „Държавен вестник“ бр. 42 от 2024 г., беше създаден чл. 10ж, с който организаторите на онлайн залагания бяха задължени да предприемат мерки за ограничаване на поведение, което поставя под риск здравето и финансовото благосъстояние на потребителите. Нормата предвиди издаване на наредба на министъра на финансите и министъра на здравеопазването, с която да се определят минималните мерки по отношение на максимален престой на интернет страници за онлайн залагания, максимална загуба за определени периоди, след която потребителят се вписва временно в регистъра по чл. 10г от Закона за хазарта, както и максимален размер на залозите за определени видове хазартни игри и определени часови диапазони.

Въвеждането чрез наредбата на посочените ограничения в играта на хазартни игри онлайн се предпоставя от необходимостта от защита на потребителите, предотвратяване на хазартната зависимост и минимизиране на рисковете, свързани с прекомерното участие в хазартни игри.

През последните години се наблюдава значителен ръст в популярността на онлайн хазарта както в България, така и в световен мащаб. С нарастването на броя на интернет платформите за залагания се увеличава и броят на потребителите, които се включват в хазартните игри. Въпреки че тази индустрия създава икономически ползи, тя също така поражда сериозни социални и здравни проблеми, свързани с хазартната зависимост, финансовите загуби и свързаните с тях психически и емоционални представи.

Налице са зачестяване на случаите на хазарта зависимост - нарастващият брой на хора, които страдат от хазартна зависимост, изисква по-строги мерки за защита на уязвимите лица и ограничаване на прекомерната употреба на хазартните услуги.

Също така настоящата нормативна уредба не предвижда достатъчно ефективни механизми за ограничаване на прекомерното участие в онлайн хазарта и не защитава адекватно потребителите от финансови загуби.

Необходимо е българските регулаторни практики да се хармонизират с европейските практики – много държави-членки на ЕС вече са въвели строги мерки за регулиране на онлайн хазарта, които служат като ефективен инструмент за защита на потребителите. България също трябва да предприеме стъпки в тази посока, за да се гарантира, че българските граждани са защитени в съответствие с европейските стандарти.

Търси се предотвратяване на социалните и икономическите последствия – прекомерното участие в хазартни игри може да доведе до сериозни социални и икономически последици, включително финансови затруднения, загуба на работоспособност и влошаване на качеството на живота на засегнатите лица и техните семейства.

II. Цели, които нормативният акт си поставя:

Основната цел на наредбата е да се защитят потребителите на хазартните услуги, като се въведат максимални лимити на времето за престой на сайтовете, максималните загуби за определени периоди, и максималните размери на залозите за различните видове хазартни игри.

Чрез въвеждането на часови ограничения за залагания и лимити на залозите ще се намали рискът от хазартна зависимост. Заложената мярка за ограничаване времето на престой в интернет страница на организатор на хазартни игри ще доведе до възможност за предпазване на потребителите от хазартна зависимост. Ограничаването на времето за игра ще подпомогне участниците в хазартни игри да поддържат контрол върху поведението си с цел избягване взимането на лоши решения поради умора, стрес или емоции.

Прекъсването на игралната сесия след изтичането на 4 часа от началото й/респективно 2 часа за потребителите под 24 годишна възраст/ ще даде време за размисъл и ще спомогне за изграждането на съзнателно и отговорно поведение, както и за поставянето на лични граници от страна на участника. Ограничението ще създаде възможност за пауза и преценка, ще намали вероятността от вземане на импулсивни решения, водещи до значителни финансови загуби.

В наредбата се предвижда изключение от предвидената по-горе мярка, когато участникът в хазартни игри взима участие в турнирни игри, тъй като налагането на часово ограничение би попречило на нормалното протичане на турнира и до несправедливо отстраняване на участника. За разлика от казино игрите, турнирните игри изискват стратегия, концентрация и търпение. Отделно от това турнирните игри имат фиксирана входна такса и не позволяват неограничено презареждане. Това от своя страна ограничава възможността за неконтролирани финансови загуби, което е и основния фокус на времевите ограничения.

С наредбата се предвиждат мерки за предотвратяване на прекомерни финансови загуби, като се поставят ограничения върху сумите, които потребителите могат да загубят за период от 24 часа. Организаторите на хазартни игри ще бъдат длъжни да предоставят възможност на участник в онлайн залагания при първоначално определяне на размер на максимална загуба да даде съгласие в случай на достигане на максималния размер на загубата да бъде вписан в регистъра по чл. 10г от Закона за хазарта за срок от 7 календарни дни.

Наредбата предвижда максималният размер на загубата, който може да бъде зададен от участника в онлайн залагания, за период от 24 часа, да бъде обвързан със средномесечните заплати в частния сектор, според данни на Националния статистически институт към тридесет и първи декември на предходната година. Мярката цели предотвратяване на прекалени финансови загуби от участниците в хазартни игри, като за потребителите над 24 годишна възраст ограничението възлиза в размер на 10 броя средномесечните заплати в частния сектор, според данни на Националния статистически институт, а за лицата под 24 годишна възраст 5 броя. Предвидена е възможност потребителя да може да променя заложеният лимит, като в случай на намаляването му организаторът на хазартни игри е длъжен незабавно да отрази промяната, като тази мярка има за цел превенция на участниците в хазартни игри по отношение на предотвратяване на финансови загуби.

Допуска се участник в хазартни игри да зададе по-висок размер на максималната загуба, която може да се претърпи в резултат от участие в игрите за период от 24 часа, когато същият докаже пред организатора документално, че има месечни доходи,

значително надвишаващи заложените лимити. В този случай зададеният максимален размер на загубата не може да надхвърля 30 % от размера на доказаните доходи.

С наредбата организаторите на хазартни игри се задължават да предоставят възможност на участник в онлайн залагания да зададе максимален размер на залозите за видовете хазартни игри, предлагани на интернет страницата, отнасящ се за определен часови диапазон, а именно: в часовия диапазон от 06:00 ч. до 20:00 ч. и в часовия диапазон от 20:00 ч. до 06:00 ч.

Предвижда се максималният размер на залозите, за лица над 24 годишна възраст, за всички хазартни игри предлагани на интернет страницата на организатора, който може да бъде зададен от участника в онлайн залагания за период от 24 часа да не може да надвишава общо 20 средномесечни заплати в частния сектор, според данни на Националния статистически институт към тридесет и първи декември за предходната година. Лицата под 24 годишна възраст няма да имат възможност да залагат повече от стойността на 10 средномесечни заплати в частния сектор, според данни на Националния статистически институт. Предвидена е възможност потребителя да може да променя заложеният лимит, като в случай на намаляването му организаторът на хазартни игри е длъжен незабавно да отрази промяната, като тази мярка има за цел превенция на участниците в хазартни игри по отношение на предотвратяване на финансови загуби.

Допуска се участник да зададе по-висок от определения максимален размер на поставените залози за период от 24 часа в случаите, когато същият докаже пред организатора документално, че има месечни доходи значително надвишаващи заложените лимити. В този случай максималният размер на залозите за съответния вид хазартна игра, за период от 24 часа, не може да надхвърля повече от 30 % от размера на доказаните доходи.

С регламентираните в проекта на наредба строги правила и изисквания, организаторите на хазартни игри освен, че ще са задължени да ги прилагат, но и ще трябва да осигуряват на потребителите прозрачна и надеждна информация относно условията за участие в игрите. Това от своя страна ще повиши прозрачността и отговорността на организаторите на онлайн залаганията

III. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Предложеният проект на акт няма да окаже въздействие върху държавния бюджет.

Прилагането на нормативния акт не изисква финансови и/или други средства, които да бъдат направени от страна на участниците в онлайн залаганията.

Във връзка с необходимостта от промени в компютърните системи на организаторите на онлайн залагания с оглед осигуряване спазването на изискванията на наредбата за въвеждане на лимити на максимален престой, залози и загуби от залагания, ще възникнат финансови разходи за организаторите на онлайн залагания. Тези разходи са обусловени от обществения интерес от намаляване на негативните последици от хазартната зависимост.

Очаква се подобрението на регулациите да доведе до намаляване на социалните разходи, свързани с лечението на хазартна зависимост и подпомагането на засегнатите от прекомерни финансови загуби.

IV. Очаквани резултати:

Очаква се приемането на тази наредба да доведе до значително намаляване на случаите на хазартна зависимост при хазартните игри онлайн и свързаните с нея социални и икономически проблеми. Също така, чрез въвеждането на нови регулаторни механизми ще се осигури по-голяма защита на потребителите и ще се повиши доверието в легалните оператори на хазартни игри онлайн.

Прогнозира се и повишаване на ефективността на държавния контрол върху дейността на онлайн хазартните оператори, като същевременно се създават условия за по-добра регулация на сектора в съответствие с европейските и международни стандарти.

Предлаганата наредба е необходима и навременна мярка за справяне с нарастващите рискове, свързани с онлайн хазарта. Тя създава правна рамка, която не само защитава потребителите, но и насърчава отговорното залагане, като по този начин минимизира негативните ефекти върху обществото.

Наредбата отразява стремежът на държавата да защити гражданите като същевременно гарантира, че онлайн хазартът се извършва в контролирана и регулирана среда, съобразена с най-добрите европейски практики.

V. Анализ на съответствието с правото на Европейския съюз:

С предлагания нормативен акт не се въвеждат в действащото законодателство на Република България изисквания, произтичащи от правото на Европейския съюз, не се транспонират норми от европейското законодателство и не се приемат мерки по прилагането на регламенти. В европейското право не се съдържат изисквания по отношение на регулираната материя.

Правилата на наредбата съответстват на принципите на свободното движение на стоки и свободното предоставяне на услуги и не са в противоречие с принципа на пропорционалност и принципа за равенство и еднакво третиране, тъй като се предвижда да се прилагат еднакво от всички задължени лица.